

AMNEZIYA HALOTIDAGI BEMORLARNI DAVOLASH CHORALARI.

Siyob Abu Ali ibn Sino nomidagi

Jamoat salomatligi texnikumi

ALIMOVA MADINABONU ABJABBOROVNA

MUXTAROVA NARGIZA MUXAMADIYEVNA

Annotatsiy: Ushbu maqola orqali siz amneziya kasalligi boshlanishi , belgilari , davolash choralar haqida ma'lumot olasiz . Amneziya - bu xotiraning sezilarli darajada yo'qolishi. Buning sabablari ko'p bo'lishi mumkin. Ba'zida bu boshqa holatlarning alomatidir, lekin u ham o'z-o'zidan sodir bo'lishi mumkin. Bu o'tmishdagi xotiralarni o'z ichiga olishi mumkin yoki siz yangi xotiralarni yaratish va saqlashda muammolarga duch kelishingiz mumkin. Asosiy sababni davolash uni o'zgartirishi mumkin, ammo ba'zi holatlarda o'zgarmaydi.

Abstract: This article will provide you with information about the onset, symptoms, and treatment of amnesia. Amnesia is a significant loss of memory. It can have many causes. Sometimes it is a symptom of other conditions, but it can also occur on its own. It may involve memories from the past, or you may have trouble forming and storing new memories. Treating the underlying cause may change it, but in some cases it will not.

Аннотация: В этой статье вы найдете информацию о начале, симптомах и лечении амнезии. Амнезия — это значительная потеря памяти. Она может иметь множество причин. Иногда она является симптомом других состояний, но может возникать и сама по себе. Она может включать воспоминания из прошлого, или у вас могут возникнуть проблемы с формированием и сохранением новых воспоминаний. Лечение основной причины может изменить ее, но в некоторых случаях — нет.

Kirish Amneziya - bu jiddiy xotira yo'qolishi. Bu boshqa kasalliklarning alomati bo'lishi mumkin yoki o'z-o'zidan paydo bo'lishi mumkin. Amneziya qadimgi yunon

tilidan olingen bo'lib, "unutish" degan ma'noni anglatadi. Ammo bundan ham ko'proq. Unutuvchanlik - bu kalitlarni noto'g'ri joylashtirish yoki topshiriqlarni bajarayotganda biror narsa qilishni eslamaslik. Amneziya hayotingizdagi muhim voqealar yoki tafsilotlarni eslay olmaslikni o'z ichiga oladi..

Asosiy qism Amneziyaning ikkita asosiy shakli mavjud. Retrograd amneziya - bu o'tmishdagi xotiralarni eslay olmasligingiz. Anterograd amneziya - bu siz yangi xotiralar hosil qila olmaganingizda, ammo bu amneziya paydo bo'l shidan oldingi narsalarni eslay olasiz.

Amneziyaning boshqa shakllariga quyidagilar kiradi:

Shikastlanishdan keyingi amneziya. Bu jarohatdan keyin rivojlanadigan amneziya. Bu amneziyaning bir nechta shakllarini o'z ichiga olishi mumkin.

Vaqtinchalik global amneziya. Bu anterograd va retrograd amneziyani o'z ichiga olgan qisqa muddatli holat. Deyarli har doim 24 soatdan kam davom etadi.

Infantil amneziya. Bu bolaligingizdagi amneziya. Bu deyarli hammada bor. Go'daklikdan narsalarni eslab qolish kamdan-kam uchraydi.

Dissotsiativ amneziya. Bu ruhiy salomatlik bilan bog'liq sabab tufayli yuzaga keladigan amneziya. Shikastli hodisalar, zo'ravonlik va boshqa og'ir ruhiy tushkunlik manbalari bunga olib kelishi mumkin. Mutaxassislar bu sizning miyangiz sizni boshdan kechirgan narsalaringizdan himoya qilish uchun foydalanadigan mudofaa mexanizmi ekanligiga shubha qilishadi.

Amneziya qanchalik tez-tez uchraydi?

Amneziya o'z-o'zidan kam uchraydi. Ammo bu muayyan sharoitlarning juda keng tarqalgan alomatidir. Bunday holatlar odatda miya shikastlanishi yoki faoliyatning buzilishini o'z ichiga oladi. Bunga misol, Altsgeymer kasalligi, amneziyaning asosiy sababidir. Dunyo bo'y lab 24 millionga yaqin odam Altsgeymer kasalligiga chalingan, bu esa amneziya bilan kasallangan millionlab odamlarni tashkil qiladi. Va yana o'nlab mumkin bo'lgan sabablar mavjud.

Agarda siz amniziya holatida bulsangiz quydagilarni boshdan kechirishingiz mumkin:

- Voqealarni yoki siz bilan sodir bo'lgan narsalarni eslab qolish qobiliyatingizdagi o'zgarishlar.

- Ismlar va yuzlarni eslashda qiyinchilik.

- Joylarni va ularga qanday borishni eslamaslik.

Siz ishtirok etishni rejalashtirgan yaqinlashib kelayotgan tadbirlarni unutasiz.

Amneziya bilan og'rigan odamlar konfabulyatsiya deb ataladigan narsalarni ham boshdan kechirishlari mumkin. Bu sizning miyangiz avtomatik ravishda xotira tafsilotlarini to'ldirishga harakat qiladi va xato qiladi. Yaqinda sodir bo'lgan voqeа yoki o'tmishdagi voqeа tafsilotlarini noto'g'ri eslab qolish chalkashlikka misol bo'ladi.

Konfabulyatsiya bilan og'rigan odamlar xotirasi haqiqiy va aniq ekanligiga ishonishadi. Ular yolg'on gapirish yoki aldash niyatida emas. Bu ularning bilmasdan sodir bo'ladigan xato. Odatda, konfabulyatsiya zararsizdir. Ammo bu kattaroq muammoga aylanishi mumkin va xotira yo'qolishi yanada og'irlashganda siz sezadigan narsa bo'lishi mumkin. Tibbiy xizmat ko'rsatuvchi provayder odatda siz bilan gaplashib, o'zingiz, hayotingiz, hozirgi voqealar va alomatlaringiz haqida savollar berish orqali amneziyani tashxislashi mumkin. Tashxisiga hissa qo'shishi mumkin bo'lgan diagnostik testlar va ko'rish skanerlari ham mavjud. Provayderingiz tavsiya qiladigan testlar sizning amneziyaga nima sabab bo'layotganiga va boshqa alomatlaringiz borligiga qarab o'zgaradi.

Bir nechta testlar amneziyaga olib keladigan holatni tashxislashga yordam beradi yoki uni keltirib chiqaradigan boshqa sharoitlarni istisno qiladi. Tasvirlarni skanerlash eng keng tarqalgan, ammo yagona foydali vosita emas. Mumkin bo'lgan testlarga quyidagilar kiradi:

- Jismoniy va nevrologik tekshiruv.

- Neyropsikologik baholash.

- Kompyuter tomografiysi (KT).
- Magnit-rezonans tomografiya (MRI) skanerlari.
- Elektroansefalogramma (EEG) miyangizdagи tutqanoq faolligini aniqlash uchun.
- Qon tekshiruvi (infektsiya belgilarini izlash, vitamin va minerallar darajasini, qon shakar darajasini va boshqalarni tekshirish).
- Miya omurilik suyuqligining mumkin bo'lган sabablarini tekshirish uchun orqa miya (bel ponksiyonu).

Xulosa : Sizning xotirangiz kimligingizning asosiy qismidir, shuning uchun biror narsani eslay olmaslik qo'rqinchli tajriba bo'lishi mumkin. Agar siz xotirani yo'qotayotgan bo'lsangiz yoki yaqinlaringizning alomatlari bo'lsa, tibbiy yordam ko'rsatuvchi provayderga murojaat qilishingiz kerak. Televizorda yoki filmlarda qanday ko'rinishiga qaramay, to'satdan xotira yo'qolishi odatiy hol emas. Va xotirani yo'qotishga olib keladigan ko'plab kasalliklarni davolash mumkin. Sizning tibbiy yordam ko'rsatuvchi provayderingiz xotira yo'qolishiga nima sabab bo'lishi mumkinligini, bu bilan nima qilish kerakligini va uning ta'sirini qanday kamaytirishni yaxshiroq tushunishga yordam beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar :

1. Erkkinen M, Putcha D, Daffner KR. Focal Neurobehavioral Syndromes. In: Silbersweig DA, Safar LT, Daffner KR. eds. Neuropsychiatry and Behavioral Neurology: Principles and Practice. McGraw Hill; 2021.
2. Higher Cognitive Function and Behavioral Control. In: Nestler EJ, Kenny PJ, Russo SJ, Schaefer A. eds. Nestler, Hyman & Malenka's Molecular Neuropharmacology: A Foundation for Clinical Neuroscience. 4th ed. McGraw Hill; 2020.
3. Higher Cortical Functions. In: Waxman SG. eds. Clinical Neuroanatomy. 29th ed. McGraw Hill; 2020.